

1 PUSTYNNA PRZYGODA

Pustynia w środku borów... Brzmi nieprawdopodobnie? A jednak! Przyszykuj wiaderko i łopatkę, bo czeka Cię wizyta w ogromnej piaszkownicy. Dotrzesz do niej przez starodawne bory z wysokimi sosnami, polaciami mchu czy wrzosoświskami. Zanurz się w relaksujących leśnych zapachach i dźwiękach!

Miejsca: Pustynia Kozłowska, Bory Dolnośląskie

2 ASTRONOMICZNA WYPRAWA

Światła w miastach i samochodach nadmiernie rozświetlają nocne niebo, powodując, że nie widzimy dobrze gwiazd i planet. Góry Izerskie to jedno z niewielu miejsc w Polsce, gdzie zanieczyszczenie świetlne jest bardzo niewielkie. Tutaj w pogodną noc doskonale widać konstelacje, Drogę Mleczną, a czasem i Perseidy. Wyprawę najlepiej zaplanować z noclegiem w tamtejszych schronisku.

Miejsca: Izerski Park Ciemnego Nieba, Centrum Edukacji Ekologicznej „Izerska Łąka”

3 PIKNIK NA ZAMKU

Kiedy odwiedzasz ruiny zamku, najpierw dokładnie zapoznaj się z jego rozkładem. Dowiedz się, do czego służyły różne pomieszczenia, gdzie były kuchnie, lochy czy wieże obronne, a potem zamknij oczy i zapewnij to miejsce ludźmi i końmi, a Ty mianuj się Tajemniczym Rycerzem. Wędrówka do ruin w Bolczowie lub Chojniku na pewno zaostrzy Ci apetyt – co powiesz na rycerski piknik w ruinach zamku?

Miejsca: zamki Bolczów, Chojnik, Czocha, Książ

4 KRÓLESTWO ŚNIEŻKI

Zimą Karkonosze otwierają swe królestwo dla miłośników sportów na śniegu. Niezastąpionych wrażeń całej rodzinie dostarczą np. trasy narciarstwa biegowego w Jakuszycach albo wyciągi narciarskie dla tych, którzy lubią zjeżdżać z góry. Latem Śnieżka to atrakcja dla piechurów, którzy mogą przejść czerwonym szlakiem Doliną Łomnicką do Domu Śląskiego. Droga prowadzi przez malownicze krajobrazy, a zachód słońca to najlepsza nagroda!

Miejsca: Jakuszyce, Śnieżka

5 POTORACH PRZEZ MOST

Dolny Śląsk to raj dla miłośników kolei. W Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa poznasz historię transportu kolejowego, a podczas spacerów i wycieczek zobaczysz ciekawe wiadukty, a nawet lewitujące tory kolejowe w okolicach Jerzmaniec-Zdroju. Jednak najlepiej wybrać się w podróż pociągami. Kupując w Kolejach Dolnośląskich bilet Euro-Nysa, będziesz mógł odwiedzić nie tylko Polskę, ale też Niemcy i Czechy.

Miejsca: Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej, wiszące tory w Jerzmonicach-Zdroju

6 RĘCZNA ROBOTA

Skąd się bierze papier? Czy bombki choinkowe formują skrzaty? Czy szkło dmucha się jak balony? Odkryj odpowiedzi na te pytania, odwiedzając dolnośląskie manufaktury. Tu na własne oczy zobaczysz proces produkcji, a może nawet uda Ci się wziąć udział w warsztatach i udekorować własną bombkę lub zrobić arkusz papieru.

Miejsca: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, Huta Julia, Fabryka Bombek w Złotorzy, Zakłady Ceramiczne w Bolesławcu

7 SKALNE MIASTA

Góry Stołowe słyną z bardzo wielu fantastycznych form skalnych, z których najbardziej znane są Błędne Skały (to tu kręcono „Opowieści z Narnii”) i Szelcyniec Wielki. Na południe od tych atrakcji znajduje się również zjawiskowy cel wycieczki: Skalne Grzyby. A jeśli złapiesz skalnego bakcyła, to może spróbujesz wspinaczki w Rudawach Janowickich?

Miejsca: Błędne Skały, Szelcyniec Wielki, Skalne Grzyby, Rudawy Janowickie

8 ROWEROWE SZALEŃSTWO

Ekstremalnie, krajobrazowo, relaksująco – każda z tych form rowerowej wycieczki zrealizujesz, korzystając z tras systemu górskich ścieżek rowerowych o nazwie Singletrack Glacensis. Na początek polecamy 15-kilometrową trasę Jagodna i 6-kilometrową w Łądku-Zdroju. Załóżcie kaski, napełnijcie bidony wodą i szykujcie się na niezapomniane wrażenia!

Miejsca: Jagodna, Łądek-Zdrój

9 PTASIE RADIO

Lornetka, wygodne, ciemne ubranie, jedzenie i bardzo dużo cierpliwości – to wszystko jest potrzebne do podglądania ptaków w Dolinie Baryczy. Przygotuj się wcześniej – obejrzyj filmy przyrodnicze albo odwiedź wystawę „Tajemniczy Las” w Bukowcu, gdzie zobaczysz dzikie zwierzęta i posłuchasz nagrań ich głosów.

Miejsca: Dolina Baryczy, Stawy Milickie, Park Krajobrazowy Bukowiec

10 CZARUJĄCA FLORA

Lokalna flora obfituje w okazy, których egzotyczny wygląd wprawia w zdumienie. Naszym faworytem jest okratek australijski, przypominający podmorskiego stwora. Poszukaj w internecie (np. na stronie przyrodniczo.pl), gdzie możesz go spotkać. A co powiesz na wyprawę w poszukiwaniu owadożernych roślin? Nie jest to łatwe, ale można je znaleźć na torfowisku, które jesienią zabarwia się malowniczo na rudo.

Miejsca: Arboretum Wojsławice, rezerwat przyrody Torfowisko pod Zieleńcem

11 NIEODKRYTY WROCŁAW

Wrocław to miasto zachęcające do poszukiwań. Kiedy już znajdziesz wszystkie krasnale, spróbuj poszukać własnych wyjątkowych miejsc. Wędrując po Starym Mieście, spojrz w górę i dostrzeż detale kamienie, a potem zajrzyj na magiczne podwórko przy Roosevelta 5. Na dalszą wycieczkę polecamy park Brochowski z grabowym labiryntem oraz park Szczodre z wyjątkowymi kokonami do zabawy.

Miejsca: Wrocław — podwórko przy Roosevelta 5, park Brochowski, park Szczodre

12 MITYCZNE OPowieści

Dolnośląskie pełne jest magii i dawnych wierzeń. Czy wiesz, że Duch Gór, znany również jako Karkonosz, stanowił pierwowzór maga Gandalfa z „Władcy Pierścieni”? Natomiast ślady kultu plemion słowiańskich czy germańskich znajdziesz, wędrując w okolicach góry Ślęży. Na wycieczce po tej tajemniczej górze rozglądaj się w poszukiwaniu kamiennych rzeźb, z których najbardziej znana to Miś Śleżański.

Miejsca: góra Ślęża, Karkonosze

13 W STRONĘ SACRUM

Odwiedź trzy bardzo różne świątynie. Kościół Pokoju w Świdnicy atmosferą przypomina teatr z lożami. Zwróć uwagę na bogactwo kolorów i kunsztowne zdobienia. Inicjator budowy Kaplicy Czaszek chciał stworzyć miejsce mroczne i przypominające nam o doczesności życia. W Żeliszowie zaś obejrzyś opustoszały kościół, w którym gra światła i cisza tworzą niezwykle klimat. Która z budowli robi na Tobie największe wrażenie?

Miejsca: Kościół Pokoju w Świdnicy, Kaplica Czaszek w Kudowie-Zdroju, dawny kościół ewangelicki w Żeliszowie

14 SZYBEM DO KOPALNI

Na całym Śląsku wydobywano węgiel, jednak na Dolnym Śląsku to już przeszłość. Niektóre nieczynne kopalnie przystosowano do zwiedzania, i to w nich możesz zobaczyć i doświadczyć trudu pracy górnika. Powędrujesz w nich tunelami, przejeździsz się prawdziwą górniczą kolejką, a może nawet spotkasz Skarbnika – ducha, który strzeże tajemnic podziemnych skarbów.

Miejsca: Dawna Kopalnia Nowa Ruda, Centrum Nauki i Sztuki „Stara Kopalnia” w Wałbrzychu

15 NIE WSZYSTKO ZŁOTO...

Dolny Śląsk to kraina złota! Przekonaj się o tym, odwiedzając kopalnię w Złotym Stoku – możesz tu samodzielnie spróbować plukać złoto albo przepłynąć załaną wodą sztolnię i zobaczyć wyjątkowy podziemny wódospad. Jednak uważaj, aby nie dać się nabrać – w tych okolicach jest sporo pirytu: minerału, który nietrudno pomylić ze złotem. Zobaczysz go, odwiedzając Kolorowe Jezioro w słoneczny dzień.

Miejsca: Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Kolorowe Jezioro

16 PODZIEMNE SKARB

Jesteś w krainie minerałów. Wydobywano tu między innymi rudę miedzi, chryzopraz, uran czy pirit. Możesz zaczerpnąć wiedzy tajemnej od Walończyków, którzy znali się na minerałach i cennych kruszczach jak nikt inny. Na Szlaku Walońskim dowiesz się o nich więcej i nauczysz się rozpoznawać minerały. A jeśli chcesz jeszcze lepiej poznać wnętrza ziemi i odkrywać podziemne cuda, odwiedź Jaskinię Niedźwiedzia. Nie zapomnij swetra!

Miejsca: Szlak Waloński, Jaskinia Niedźwiedzia, Kopalnia Uranu w Kletnie i Kopalnia Podgórze w Kowarach, Sudecka Zagroda Edukacyjna, Kopalnia Niklu, Chryzoprazu i Opalu w Szklarach

Link do lokalizacji na Mapach Google znajdziesz na www.niemapa.pl/dolny-slask

NIEMAPA DOLNY ŚLĄSK

Dolny Śląsk to kraina, która czaruje niezwykłością i różnorodnością. Pasjonaci przyrody docenią Bory Dolnośląskie, skrywające w swoim sercu piaszczystą pustynię, a pełna ptaków Dolina Baryczy to gratka dla ornitologów w każdym wieku. Zaskoczą Was karkonoskie skalne miasta, będące efektem pradawnych ruchów polodowcowych, a także wygasłe wulkany i możliwość własnoręcznego wydobywania przeróżnych minerałów. To tu, w Izerach, znajduje się jeden z tych obszarów Polski, gdzie nocne niebo jest naprawdę ciemne, a Mleczną Drogę można podziwiać w pełnej okazałości. Tutaj hoduje się sławne na całą Polskę karpie milickie i powstaje królewski miód wrzosowy, z którego wyrabiane są pierniki figuralne. Ci, których fascynują historyczne opowieści, napotkają na Dolnym Śląsku przeogromną liczbę twierdz, zamków i ruin pełnych historii o duchach.

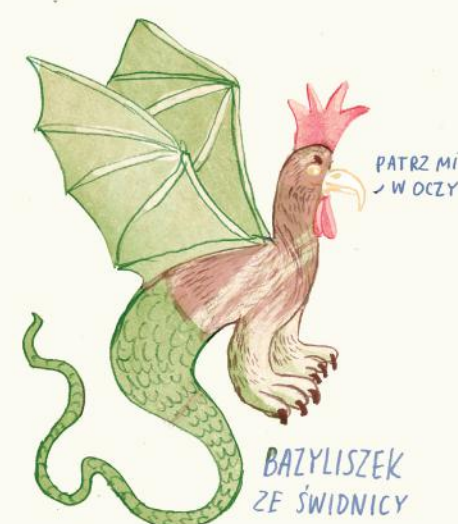
Dla rodzin to wymarzone miejsce na rodzinne wypady. Duch Gór, znany również jako Karkonosz, z pewnością zadba o to, abyście poczuli się tu magicznie. Wybierzcie się na niespieszne i radosne odkrywanie niezmiennych panoram Dolnego Śląska z NIEMAPĄ.

NIEMAPA to seria nietypowych przewodników dla rodzin, które chcą wspólnie odkrywać otaczający je świat. Za pomocą zabawnych ilustracji i gotowych propozycji wycieczek przedstawiamy ciekawe miejsca, przyrodę i kulturę. Serię tworzą Mamy Projekt, a ilustracje wykonała Patrycja Bliuj-Stodulska. NIEMAPA Dolny Śląsk powstała we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. Wszystkie NIEMAPY można pobrać na www.niemapa.pl.

mamyProjekt

STRACHY NA LACHY DOLNOŚLĄSKIE POSTACIE NIE Z TEGO ŚWIATA

DUCH GÓR,
ZWANY KARKONOSZEM
ALBO LICZYRZEPĄ

DOLNOŚLĄSKI DETEKTYW

POĆWICZ SPOSTRZEGAWCZOŚĆ
I WYTROP REGIONALNE CIEKAWOSTKI

WYBIERZ SIĘ NA SPACER DO LASU
Z ATLASEM ROŚLIN-USZCZKNIJ
LISTEK Z ROŚLINY, KTÓRA NAJBARDZIEJ
CIĘ ZACIEKAWIŁA (WCZESNIEJ UPEWNIJ SIĘ,
ŻE NIE JEST POD OCHRONĄ!),
WKLEJ TUTAJ I PODPISZ.

PRZYJRZY SIĘ DOLNOŚLĄSKIM ZAMKOM
I PAŁACOM (NA WYCIECZKACH I W INTERNECIE)
ZASTANÓW SIĘ, JAKIE ELEMENTY
NAJBARDZIEJ CI SIĘ PODOBAJĄ, I ZAPROJEKTUJ
SWÓJ WŁASNY ZAMEK, IDEALNY DLA CIEBIE.

WĘDRUJĄC PO WROCŁAWIU, SPRÓBUJ ZNALEŹ CIEKawe MIEJSCA,
KTÓRE TRUDNO DOSTRZEC. ZAGŁĄDAJ DO PODWÓREK,
PATRZ W GÓRĘ ALBO EKSPLODÓJ BRZEGI RZEK.
ZAPISZ TU ADRES NAJCIEKAWSZEGO ZNALEZISKA.

PODSTAWOWĄ CECHĄ EKSPLODATORA
JEST SPOSTRZEGAWCZOŚĆ. POĆWICZ,
SZUKAJĄC NA NIEMAPIE: DZIKA,
KRETA, KACZKI, OBŁĘPNEJ SKALY, WĘŻA.
A POTEM DOKUJ SIĘ COŚ SWOJEGO
W TAKI SPOSÓB, ŻEBY NIKT
NIE TORIENTOWAŁ SIĘ, ŻE TO
TWOJE DZIEŁO!

WYMYŚL SOBIE WŁASNEGO KARKONOSKIEGO
SKRZATA, NADAJ MU IMIĘ I NARYSUJ GO
NA MAŁYCH KARTECZKACH, KTÓRE ZAWSZE
WARTO MIEĆ PRZY SOBIE. PODCZAS SPACERÓW
I WYCIECZEK UKRYWAJ GO W ZAKAMARKACH,
MURÓW I DZIUPŁACH DRZEW. JEŚLI JESTES
GEOCACHINGOWYM POSZUKIWACZEM
SKARBÓW, TO ZOSTAW KRAKNAŁA W LOGBOOKU!

REGIONALNE SMAKOŁYKI WYCIECZKI POBUDZAJĄ APETYT

* REGIONALNE SMAKOŁYKI WYBRANE ZOSTAŁY
WE WSPÓŁPRACY ZE SLOW FOOD DOLNY ŚLĄSK